

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXIX. Št. 21 (8423)

TRST, četrtek, 25. januarja 1973

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

Velika zmaga herojskega vietnamskega ljudstva in vseh miroljubnih sil

V soboto podpis mirovnega sporazuma in prenehanje bojov v vsem Vietnamu

Mir v Vietnamu

Tisto, kar je bilo določeno že za 31. oktober, je zdaj vendarle postalo resnica: sporazum o miru v Vietnamu je končno sklenjen. V soboto popolnoma bodo ukinili boje v Južnem Vietnamu, s tem bo konec enajstletne vojne, najkonec zgodovinskih ameriškega bojevanja in tudi najbolj krute.

Konec vojne v Vietnamu je prišel po dolgotrajnih, težkih, zapletenih pogajanjih. Mir, ki ga prinaša sporazum, pa se ne pomeni pomiritve znotraj Južnega Vietnama. Zdaž čakajo to deželo še težki dnevi, tedni in verjetno tudi meseci težkih preizkušenj. Šele postopna ustalitev notranjih razmer, izvedba splošnih volitev in vzpostavitev enotne oblasti lahko tej deželi prinese končno utrditev notranjega miru. Zdaž je očino, kaj je skušal doseči Nixon, ko je pred meseci oktobrski dogovor in namesto sporazuma začel najhuje nasilje nad Severnim Vietnamom, ko je silovito bombardiranje severovietnamskih mest pustilo za sboj razdejane, ki mu gre primerjava s črnimi z razdejanjem, ki ga je povzročila prva atomska bomba v mestu Hirošimi: Severni Vietnam tako potolči, da vsaj nekaj časa ne bo mogel meriti, moči s saigonskim režimom, ki pa ta režim kar je v neokrepljenosti, da se bo lahko uspešno kosal z osvobodilnimi silami Južnega Vietnama, to je bil poglavitni cilj ameriškega odlašanja s podpisom sporazuma.

Severni Vietnam in južnovietnamska osvobodilna fronta sta za dosego miru šla do skrajne mere popuščanja, odstopila sta med drugim od poprečnih zahtev, da se vodja saigonskega režima Thieu umakne s svojega položaja. Zdaž ne le, da Thieu ostaja na položaju predsednika saigonske vlade, ampak ga ZDA — kot je izrecno poudaril Nixon v govoru, ki je oznanil dosego sporazuma — priznavajo še naprej kot edinega zakonitega predstavnika oblasti v Južnem Vietnamu.

Sam Thieu še zadnje dni pred uveljavitvijo sporazuma o miru napoveduje neizprosno boj osvobodilnim silam, izjavlja, da ne priznava osvobodilne fronte, grozi s terorjem in grožnje tudi uresničuje na vseh mirosvoobodilnih silah. Boj zadnjih dni in ur postajajo vse srditejši. Vse to pomeni, v kakoli težkih, zapletenih okoliščinah se pojavlja mir v Južnem Vietnamu.

Pa vendar, mir je končno tu, četudi težak in drag. Tisto, kar je bistveno, je dejstvo, da sporazum pomeni večstransko zmago. Pomeni predvsem zmago vietnamskega ljudstva v njegovi boju za pravico, da postane neodvisen, da sam odloča o svoji usodi, brez tujega vmešavanja. Sporazum pomeni zmago prepričanja, da je boj malega naroda, ki je pripravljen prestati vse žrtve za svobodo in neodvisnost, uspešen tudi če ima proti sobi najmočnejšo vojaško silo sveta. To je najbolj pomemben zgodovinski nauk, ki ga je za vse čase in vse narode izbojeval vietnamski narod. Za Jugoslavijo in Alžirijo je zdaž Vietnam — seveda v še dosti večji razsežnosti — dokaz in zgodovinska potrditev načela, da je narodnoosvobodilni boj tudi sprčo velikanske oborožene moči na deželah in potrebah.

Zmaga vietnamskega ljudstva je zato zmaga vseh malih narodov in njihove odločnosti braniti lastno svobodo, neodvisnost, suverenost in ozemeljsko nedotakljivost.

Mir v Vietnamu je poraz politične vmešavanja v notranje zadeve drugih držav in narodov, je zmaga načela, da ima vsak narod pravico sam odločati o svoji usodi in si urejati notranje življenje po svojih željah in potrebah.

Boj vietnamskega ljudstva je primer in dokaz, kako samo tista politična sila, ki se opira na moč ljudstva, ki iz ljud-

stva črpa svojo vero in svoje cilje podreja težnjam ljudstva, lahko pride zmagovita iz vsakršne preizkušnje in tudi iz najtežjega boja. Ne terorizem, pač pa široka ljudska bojevita sila je tista, ki slavi zmago v Vietnamu. In stokrat prav je imela predstavnica južnovietnamske začasne revolucionarne vlade, ko je na vprašanja, kako to, da je ta vlad umaknila zahtevo po umiku vodje saigonskega režima Thieuja, odgovorila: «Imamo popolno zaupanje v sobo, ki jo bo ljudstvo samo izreklo na splošnih volitvah».

Ameriški predsednik Nixon je govoril, kako je pravilno ravnati vsa ta leta in tudi janskega decembra, ko je odgovoril, češ da je je tako dosegel tak mir, ki pomeni za ZDA častni mir. Častni je po njegovem zato, ker se mu ni bilo treba odpovedati «zaveznikom», se pravi Thieuju, ker je ugnal Thieujev položaj in ker je nasprotnik ustregel zahtevi po hitri vrnitvi vseh ameriških vojakov. Toda, kaj je ameriški ljudstvu v resnici prinesla več kot enajstletna vojna v Vietnamu — nad 50 tisoč mrtvih, nad tristo tisoč ranjenih, dvakrat toliko za mamili zastupljenih vojakov, nad 150 milijard dolarjev stroškov, izgubo ugleda v svetovni javnosti in moralni razkroj v sami ameriški družbi.

Vietnamsko ljudstvo je prešlo nepopisne žrtve, toda vstopilo je v zgodovino kot najbolj junaško ljudstvo našega časa.

DRAGO KOSMRLJ

DOLOČILA SPORAZUMA

Umik ameriških vojakov in osvoboditev vojnih ujetnikov v roku 60 dni po podpisu - Nadzorna komisija bo štela 1.160 članov - Sklicali bodo mednarodno konferenco o Vietnamu (verjetno bo na Dunaju)

WASHINGTON, 24. — Bela hiša je objavila izveščila besedila sporazuma, ki ga bodo podpisali v soboto v Parizu. Sporazum šteje 23 členov, ki govorijo o političnih in vojaških pogojih miru, priložni pa so še štirje protokoli, in sicer o organizaciji premirja, o nadzorstvu nad premirjem, o osvoboditvi vojnih ujetnikov in o odstranitvi min iz severovietnamskih teritorialnih voda.

Vojski del sporazuma predvideva, da bo premirje stopilo v veljavo v soboto popoldne, da bodo v roku 60 dni osvobodili vsi vojni ujetniki ter da bodo objavljeni čim bolj popolni podatki o pogrešanih. V istem roku se bodo vse ameriške sile in vojaške osebe umaknile iz Južnega Vietnama. Dalje vsebuje sporazum prepoved infiltracije v Južni Vietnam, spoštovanje demilitarizirane pasu, pogajanja za združitve obeh Vietnamov brez vsiljevanja ali aneksij, omejitev in nato demobilizacijo oboroženih sil v Južnem Vietnamu, prepoved uporabe ozemlja Laos in Kambodže za vmešavanje v suverenost in varnost Južnega Vietnama ter umik vseh tujih sil iz Laos in Kambodže.

V političnem delu sporazuma ZDA in Severni Vietnam slovesno potrjuje pravico vietnamskega naroda do samoodločbe. Vlada Južnega Vietnama ostane nedotaknjena ter jo ZDA še naprej priznava. Ustanovljen do tristranski vsedržavni svet za pomiritev, ki bo organiziral volitve na osnovi dogovora med zainteresiranimi stranmi ter bo skrbel za pomiritev in izvajanje sporazuma.

Nadzorna komisija, v kateri bodo zastopane Kanada, Indonezija, Poljska in Madžarska, bo štela 1.160 članov, z njo pa bosta sodelovali tudi dvostranska južnovietnamska komisija (s predstavniki saigonskega režima in ZRV) ter štiristranska vojaška komisija (s predstavniki saigonskega režima in ZRV) ter štiristranska vojaška komisija, ki bo štela 3.300 mož in v kateri bodo zastopniki ZDA, Saigona, Severnega Vietnama in ZRV.

WASHINGTON, 24. — Sporazum za konec vojne v Vietnamu je torej dosežen. Superpogajalca Kissinger in Le Duc Tho sta ga že siglirala včeraj, ob zaključku njunega triurnega pogovora, podpisali pa ga bodo v soboto v dvorani mednarodnih konferenc na Aveniji Klobar. Popoldne istega dne (v nedeljo ob enih zjutraj po našem času) bo stopilo v veljavo premirje. S tem se bo končala vietnamska vojna.

Sporazum, o vsebini katerega poročamo posebej, rešuje predvsem vojaške aspekte vietnamske krize, medtem ko postavlja samo osnove za rešitev političnih vprašanj. Zaradi tega bo podpis sporazuma za sedaj pomenil le prenehanje sovražnosti, ne pa še dejanske rešitve vietnamske krize. Za to bo potrebno mnogo dobre volje s strani vseh zainteresiranih strani, potrebno pa bo tudi strogo nadzorstvo nad izvajanjem sporazuma.

O težavah, ki jih bo treba rešiti, pričajo že same izjave predstavnikov štirih zainteresiranih strani — ZDA, Severnega Vietnama, Saigona in južnovietnamske revolucionarne vlade — ki vsak po svoje tolmačijo postavke sporazuma. Prva težava je že v samem podpisu sporazuma: podpisali ga bodo zunanji ministri vseh štirih strani, vendar po formuli «dveh strani», namreč ZDA in Saigon na eni strani, Severni Vietnam in ZRV na drugi.

V svoji televizijski izjavi je Nixon postavil poudarek na «častnem» miru, ki ga bo sporazum prinesel. Šef Bele hiše je trdil, da so severovietnamski pogajalci sprejeli vse ameriške pogoje, s čimer je hotel verjetno opravičiti zadnje kriminalno bombardiranje Severnega Vietnama. Opozoril je tudi, da prenehanje bojov pomeni samo prvi korak na poti k miru. Nixon je

tudi dejal, da sporazum vsebuje priznanje saigonskega režima kot edine zakonite južnovietnamske vlade, kateri bodo ZDA še naprej nudile vso vojaško pomoč.

Istčasno z Nixonom je imel televizijski govor tudi saigonski diktator Van Thieu, ki je seveda predvsem poudaril, da njegova vlada ostane na oblasti in da ne bo nikakršne koalicijske vlade. «O politični bodočnosti Južnega Vietnama — je še dodal — bo odločalo južnovietnamsko ljudstvo na volitvah, glede katerih se bomo domnili s FNO.» Thieu je tudi pozval ljudi, naj ne zaupajo v podpis «komunistov», ter pri tem še podvomil v sposobnost mednarodne komisije, da bi lahko učinkovito nadzorovala nad izvedbo premirja.

Prebivalstvu področij pod nadzorstvom Thieujevega režima so danes razdelili južnovietnamske zastave ter ga prisilili, da so jih razbesili. Prebivalstvo ni pokazalo velikih znakov zadovoljstva. Kot se je zvedelo, bo Thieu ob vstopu premirja v veljavo uvedel tudi policijsko uro, da bi preprečil morebitne protivladne demonstracije.

V Hanoju so objavili samo kratko uradno poročilo o dosegli sporazuma. Ob odhodu zunanjega ministra Dui Trina v Pariz, kjer bo v soboto podpisal sporazum, je severovietnamski premier Pham Van Dong izrazil vso srečo in navdušenje zaradi velikega uspeha, ki ga je označil ne samo kot zmago vietnamskega ljudstva, ampak tudi socialističnih držav in vseh narodov sveta. Tudi v Hanoju je prebivalstvo sprejelo vest o sporazumu zelo zadržano. Samo priprave za skorajšnje praznovanje budističnega Novega leta so zadobile bolj prazen značaj.

Za južnovietnamsko začasno revolucionarno vlado pomeni sporazum «veliko zmago vietnamskega ljudstva, ameriškega ljudstva in vseh svetovnih sil, ki ljubijo mir in pravico». Zunanji ministrica ZRV Thi Binhova pa je dejala, da vsebuje sporazum izredno ugodne pogoje, da pa bo potrebno še mnogo dela za izvajanje političnih rešitev, predvsem v zvezi z ustanovitvijo vsedržavnega sveta za pomiritev, z osvoboditvijo političnih ujetnikov in z organizacijo volitev.

V Južnem Vietnamu pa se za sedaj nadaljujejo boji, ki so danes potekali tudi na sami periferiji Saigona. Intenzivno se nadaljujejo tudi akcije ameriškega letalstva, ki je danes izvedlo kar 440 misij. Pentagon pa je sporočil, da bodo ameriški bombniki nudili vsi pomoč saigonskim četam, ki si bodo v prihodnjih dneh pred uvedbo premirja skušale zagotoviti čim boljše položaje.

skaj, Francija, Velika Britanija in štiri države, ki so zastopane v nadzorni komisiji. Sedež konference se ni bil določil, menda pa bo izbira padla na Dunaj.

Takoj po uvedbi premirja bodo vse kopne, mornariške in letalske sile ostale na svojih položajih. Prepovedani bodo vsi premiki, ki bi lahko razširili področja pod nadzorstvom posameznih strani ali ki bi ostavili v stik nasprotnike s strani. Sporazum torej nikakor ne omeja prisotnosti severovietnamskih čet na južnovietnamskih tleh, v skladu z zahtevami Hanoja. Sporazum predvideva samo osvoboditev vojnih ujetnikov, ne pa političnih ujetnikov v južnovietnamskih zaporih. To vprašanje bo predmet pogajanj med Saigonom in revolucionarno vlado. Sporazum v tej zvezi določa, da bi se morali strani o tem dogovoriti v roku 90 dni.

Sporazum, ki sta ga Le Duc Tho in Kissinger v terek parafirala v Parizu je rezultat pogajanj, ki so trajala 4 leta in 8 mesecev. V sklenjeni obliki objavljamo glavne etape teško poti do sporazuma.

13. maja 1968: začetek dvostranskega pogovora v Parizu med delegacijama ZDA in Severnega Vietnama, ki ju vodita Harriman in Xuan Thuy;

31. oktobra 1968: Johnson napoveduje konec bombardiranja proti Severu in začetek štiristranskih pogajanj v Parizu;

25. januarja 1969: po nekajmesečnem zastopu prvo zasedanje konference ob navzočnosti Cabota Lodgea (ZDA), Pham Van Donga (Lož Vietnam), Xuan Thuyja (S. Vietnam) in Tran Buu Kienja (Osvobodilna fronta);

14. maja 1969: načrt v osmih točkah, ki ga predlaga Nixon in ki predvideva med drugim mednarodno nadzorstvo nad izvajanjem premirja, umik vseh ameriških čet ter

spoštovanje ženevskih sporazumov iz leta 1954 in 1962;

10. junija 1969: ustanovitev Začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama;

4. avgusta 1969: prvo tajno srečanje med Kissingerjem in Le Duc Thojem;

31. maja 1970: začetek vrste pogovorov med Le Duc Thojem in Kissingerjem;

1. julija 1970: Osvobodilna fronta predlaga izpolnjen severovietnamski sporazum;

19. decembra 1970: prvo tajno srečanje med predstavnikoma Severnega in Južnega Vietnama;

23. marca 1971: šef ameriške delegacije v Parizu izjavlja, da se ZDA ne bodo več pogajale, dokler ne bodo severni Vietnamci pristali na «resna pogajanja»;

30. marca 1972: začetek velike «smolnadske ofenzive osvobodilnih sil»;

6. aprila 1972: ponovna ameriška bombardiranja nad Severnim Viet-

Parafiranje mirovnega sporazuma. Hrbto Kissinger, na drugi strani mize pa hanojski pogajalec Le Duc Tho

NAVDUŠENI KOMENTARJI DRŽAVNIKOV IN POLITIKOV

Zadovoljstvo zaradi miru v Vietnamu

RIM, 24. — Vest, da je bil v Parizu dosežen sporazum o miru v Vietnamu, je naletele v vse italijanske politične kroge, kakor tudi v ostalem svetu, na izredno zadovoljstvo. Kar pričajo izjave, ki so jih dali državniki in politični predstavniki iz vsega sveta.

Na današnji špi poslanske zbornice je predsednik Pertini dejal, da je bila vest o mirovnem sporazumu sprejeta z izrednim zadovoljstvom. Predsednik poslanske zbornice je poudaril, da bo končno junaški vietnamski narod, po tolikih letih krvave vojne, ki ni prizanesla nikomur, spoznal mir. Poslanci so navdušeno pozdravili predsednikove besede.

Prav tako je predsednik senata Fanfani v palači Madama sporočil senatorjem, da so včeraj končno parafirali sporazum, ki bo napravil konec dolgoletnemu krvavemu boju v Vietnamu. Fanfani je še posebno poudaril, da so bile s tem uslišane želje, ki so jih senatorji tolikokrat izrazili v palači Madama.

Italijanska vlada pa je objavila sporočilo, v katerem izraža svoje

fašizma na ruševinah zadnje svetovne vojne. CGIL pa je v imenu milijonov italijanskih delavcev pozdravila dosego sporazuma o miru v Vietnamu, ki pomeni tudi pravi sporočilo, popolno priznanje pravic junaškemu narodu in boju, ki so ga vodile vse demokratične sile sveta.

Tajnik KPI Berlinguer je prav tako poudaril, da sporazum o miru v Vietnamu pomeni zmago junaškega boja malega naroda, ki je znal braniti svoje svobode za ceno nepopisnih žrtv proti strahotni napadalni vojni ameriškega velikanu. Hkrati pa, pravi Berlinguer, je to zmaga tudi vseh sil sveta, ki so bile ob strani vietnamskemu narodu. Tajnik PSI De Martino pa je dejal, da vsi miroljubni ljudje na svetu z radostjo pozdravljajo dosežen mir v Vietnamu zlasti pa še tisti, ki so se vedno bojevali proti tej vojni in ki so jo označili za absurden in brezpotraben zločin ter zahtevali konec spopada. De Martino je izrazil željo, da bi vietnamsko ljudstvo končno doseglo enotnost in neodvisnost. Zadovoljstvo za dosego miru v Vietnamu so izrazili tudi Forlani za KD.

Glavni tajnik združenih narodov Waldheim je izjavil, da so združeni narodi pripravljeni, da opravijo katerokoli nalogo, ki bo potrebna za udržitve miru v Vietnamu. Poudaril je, da ne govori samo v imenu združenih narodov, temveč vsega človeštva, ko izraža željo, da bi prišlo do trajnega miru za vse vietnamske narode in da se bo lahko v vsej Indokiniji začela pomiritev in obnova.

BEOGRAD, 24. — Vsa jugoslovanska javnost in uradni krogi so z velikim zadovoljstvom sprejeli dejstvo, da je končno dosežen sporazum o prenehanju vojne v Vietnamu, ki bo podpisal 27. t. m. V tem sporazumu jugoslovanski uradni krogi vidijo ne le zmago vietnamskega ljudstva na vojaškem, političnem in diplomatskem področju, temveč uspeh vseh miroljubnih sil, ki so podpirale pravično borbo vietnamskega ljudstva in neuspešne politike sile.

Vlada in narodi Jugoslavije pozdravljajo mir v Vietnamu.

DANES

V spopadu med policijo in študenti pred milansko univerzo «Bocconi» je bilo šest ljudi ranjenih. Kritično je stanje mladega študenta Roberta Franceschija, ki ga je hudo ranila politična krogla. Na včerajšnjem protestnem shodu je voditelj milanskega študentskega gibanja Capanna obtoževal agente javne varnosti hladnokrvne napada na razhajajoče se študente.

Pripravljalni sestanki konference o evropski varnosti in sodelovanju v Helsinkih je danes beležil pomemben uspeh: predstavniki 34 držav udeleženci srečanja so zaupali švicarski delegaciji izbor in kategorizacijo «velikih tem», ki bodo prišle v poštev pri skilicirani konferenci. S tem se je dolga brezplodna debata med raznimi delegacijami premaknila v mirne točke. Švicarska delegacija bo pripravila dokument do prihodnjega ponedeljka.

Tržaška demokratična javnost je z zadovoljstvom sprejela vest o tem, da je bil dosežen sporazum o miru v Vietnamu in da je osvobodilni boj vietnamskega ljudstva bil kronan z zmago. Zato je enotni odbor, ki je vsa ta leta agitiral za mir, napovedal za jutrišnji večer spreved in ljudsko manifestacijo v znak zadovoljstva za to zmago in zato, da bi italijanska vlada končno priznala DR Vietnam.

IVA - KAKO IN KAJ

Obvezno knjigovodstvo

V čl. 21 zakona o davku IVA je postavljeno temeljno načelo, ki narokuje obveznost fakturiranja vsakega gospodarskega posla, če je podvržen davku ali če je neoddavljiva ali davka oproščena. Vendar je takoj za tem v slednjem čl. 22 določen zelo važen odstop od tega načela za vse posle nadrobne prodaje.

Ta člen obdoloča, da iz dajanja fakture ni obvezna, razen če je kupec ne zahteva, v slednjih primerih:

1. za trgovce, ki imajo pooblastilo za prodajo v prostorih odprtih javnosti ali v internih prostorih prodajalnic nekega obrata ali podjetja ali v prodaji z avtomati ali po pošti ali na dom ali v krošnjah;

2. za potrebe s hrano in pijačo v javnih obratih in v menzah podjetij;

3. za hotelske potrebe;

4. za vse potrebe in storitve v prostorih, ki so odprti javnosti in na dom klientov ali v krošnjah.

Iste določbe veljajo že sedaj ako bodo še posebej zato urejene s posebnim dekretom finančnega ministrstva, za kreditne ustanove, zavarovalnice, telefonska podjetja in druga podjetja, ki nudijo potrebne storitve za značajne, enakovredne, periodične, za drobne zneske in zelo visokemu številu odjemalcev.

Posebej je urejeno obdavčenje IVA za javne predstave, igre in javne zabave, za katere določa prilagojena tarifa k dekretu v tretjem delu, da se davek obračuna na podlagi iste obdavčitve osnovne, kot za davek na javne predstave, in plača po odbitku dveh tretjin skupnega zneska kot forfektne odtegnitve po čl. 19. Ti posli niso podvrženi fakturiranju, knjiženju in prijavi, razen dolžnosti nega knjiženja vseh faktur nabav in stroškov po čl. 25. Ta podjetja imajo možnost optacije po normalnem načinu in v tem primeru jih optacija veže za tri leta.

Pri tem je izčrpano nastanitev vseh davčnih zavezancev, ki so fakturiranja oproščeni. Nikjer ni omenjena kategorija malih proizvajalcev, ki svoje izdelke tudi prodajo neposredno potrošnikom v javnih prostorih. Vendar zaradi velike sličnosti obstaja tu zakonita domneva, da so ti operaterji izenačeni brez dvoma z zgoraj omenjenimi. Čeprav ni nikjer citirano, smo mnenja, da veljajo v tem smislu za opredeljene detalista do ločbe, ki si bile svoj čas v zakonih od 31. oktobra 1961 št. 1196 o naravi davčnega in storitev neposredno zasebnim potrošnikom, kot so izdelave, storitve za vzdrževanje, popravila premičnih in nepremičnih, instalacije v nepremičninah itd.

Zanimivo je tudi to, da je zakon opustil pri opredelitvi nadrobne prodaje navedbo, da gre za zadnjo fazo v ciklusu ekonomskih operacij, ki so podvržene temu davku, in da prodaje ali storitve potrošniku ki ni podjetnik. Na tem kriteriju sloni vsa zakonodaja tega davka.

V členu 31 zakona navaja drugi odstop od obveze fakturiranja vsem obdavčenim nad 21 milijonov letnega prometa, razen seveda primerov, da kupec izrecno ne zahteva fakture in za prodajo nepremičnin in strojev, vloženih v obrat. Tu je odstop zelo jasen in zakon točno opredeljuje mejo in izjeme.

Vse, kar smo v prejšnjih oddajah preučili velja kot predpostavka, da čitatelja vestransko orientiramo v pogledu dveh različnih knjig, ki ju zakon določa za knjiženje dohodkov prodaje. Prva je knjiga prodaje po fakturah (libro delle vendite) po čl. 23 za one, ki so dolžni izdajati fakture za vse posle, druga pa je knjiga nadrobne prodaje (libro dei corrispettivi) za vse one, ki smo jih omenili v prejšnjih oddajah kot obdavčene, ki jih zakon oprošča dolžnosti izdajanja fakture.

Torej knjiga po fakturah je po zakonu načelno osnovna knjiga prodaje in jo morajo voditi vsi tisti, ki ne spadajo v omejitve dveh odstopov, ki smo ju opisali v predpostavki tega čl. 22 in čl. 31. Gre tu v glavnem za industrije, gostinstvo, uvoznike in izvoznike, trgovske agente, operaterje itd., vsakega za omejitve z letnim prometom nad 21 milijonov in take, ki prodajo izključno drugim podjetnikom in ne potrošnikom. Določbe so zelo jasne; fakture se morajo knjižiti poimeno, potrebni in zadostni so sledeči podatki: tekoča zaporedna številka, fakture, naziv odjemalca, ime in priimek, če gre za fizično osebo, obdavčitveni znesek ali znesek razdeljen po alikvotih, znesek oziroma zneski davka razdeljeni po alikvotih, za neoddavljive ali oproščene posle se poleg zneska mora navesti naslov, po katerem se na posel ne aplicira davek. V posebnem stolpcu se vključujejo spremembe ali popravki, ki povečajo prodajo in spremembe ali popravki, ki zmanjšujejo nabave po načelu, ki smo ga obširno navedli v prvem členu o obveznem knjigovodstvu. Po najnovjši okrožnici finančnega ministrstva od 16. januarja morajo oni, ki knjižijo po mehagrafskih sistemih, vpisati naziv odjemalca o kodu ali le pod pogojem, da predhodno vidimo poseben register, indeks odjemalcev, za točno poistovetenje odjemalcev o kodu.

V naslednjem členu bomo podrobno proučili vse potankosti tretje obvezne knjige za vključne nadrobne prodaje.

Štirje novi zakoni v Uradnem vestniku

V zadnjih dveh številkah Uradnega vestnika dežele Furlanije - Julijske krajine so med drugim objavljeni štirje novi deželni zakoni. Gre za zakon št. 2 z dne 15. januarja, ki določa nova finančna sredstva za razvoj ribolova, zakon št. 3 z dne 16. januarja, ki se nanaša na ustanavljanje in poslovanje konzorcijskih malih industrijskih podjetij, zakon št. 4 z dne 17. januarja, ki določa nove posege v prid gradbeništvu in šolskim strukturam ter zakon št. 5 z dne 18. januarja o deželni pomoči za podjetja, ki so jih v času od maja do avgusta lani zajele naravne negeode kot so povodnje, toča in podobno.

De Carli in Masutto v Trbizu in Tolmeču

Deželna odbornika za urbanistiko De Carli in za javna dela Masutto sta včeraj obiskala trbiškega in tolmeškega župana, s katerima sta načela vrsto vprašanj, ki zadevajo splošno bodočo avto ceste na odseku Amaro-Trbiž in bodoče hitre ceste na odseku Amaro-Tolmeč. Predstavnik deželne odbora sta predvsem pomirila župana, da novi prometni žili ne bošta v ničemer prizadela gospodarskega in socialnega razvoja teh področij. Deželna odbornika je na obisku spremljala skupina strokovnjakov, ki so županom in njunim sodelavcem podrobne prikazali tehnične pogoje cest.

VESTI Z ONKRAJ MEJE

«BIBLIOBUS» OBIŠČE ISTRSKO PODEŽELJE

Kako je z obalno cesto?

V Kopru je bila v torek popoldne skromna slovesnost ob praznovanju zlatemu pomembnemu kulturnemu dogodku. Njegovo namenu so namreč izročili bibliobus, ali po domače potujočo knjižnico, ki bo odšla stalno obiskovalca istrsko podeželje ter tako opravičala svojstveno kulturno poslanstvo. Stroški za nabavo bibliobusa so znašali okrog 17 milijonov starih dinarjev. Večji del je prispevala koprška kulturna skupnost, pomagala pa sta tudi koprška ljudska knjižnica in obalni sindikalni svet.

V uvodnem nagovoru je ravnatelj študijske knjižnice Srečko Vilhar pozdravil številne goste, med njimi predsednika koprške občinske skupščine Mira Kocijana, predstavnik koprške kulturne skupnosti Črta Kolenc in prof. Vlada Rotarja in predstavnik italijanskega generalnega konzulata v Kopru vicekonzul dr. Nella Ceccala. Posebej se je zahvalil ravnatelju reške mestne knjižnice Vladimiru Pavliniču, ki je prvi v Jugoslaviji uvedel potujočo knjižnico in ki je tudi pri organizaciji koprškega bibliobusa pomagal s svojimi izkušnjami. Nadalje se je zahvalil tehničnemu mariborskega podjetja Karose-rist, ki so vozilo funkcionalno opremlili, ter knjižničarjem koprške študijske knjižnice za njihovo prizadevanje pri selekcioniranju knjig.

Zatem je nagovoril prisotne v imenu koprške kulturne skupnosti prof. Vlado Rotar: «Ko si vedno znova upravičeno želimo od besed k dejanjem, k izpolnjevanju naloga, je pričujoči dogodek, nova potujoča knjižnica, zgled, kako uresničevati načrte. Samo: sistematično, prizadevano in odgovorno! Za marsikoga je lahko to na videz droben, toda po vsebini zelo pomemben dogodek. Dogodek, katerega pravo vrednost, ki je sicer slabo, bo najbolje ocenila prihodnost. S tem dejanjem se bomo čisto vključili v uresničevanje kulturne akcije na Slovenskem, in hkrati, čeprav z manjšo zakasnitvijo, v

dejanju podprli ideje ob mednarodnem tisku knjige, ki je bilo lani. Ta vključitev bo v duhovno dobro tistih prebivalcev naših območij, ki imajo do take obsevske lastnine, kot je knjiga, nasim - enake pravice.

Potujoča knjižnica bo začela vsloje poslanstvo že jutri z obiskom Gradina in okoliških zasebkov. V nactu je, da bo vsakič 14 dni obiskala 88 vasi in zasebkov slovenske Istre in več sol. Sposojanje knjig (v knjižnici jih je okrog 2000) bo brezplačno. Po štirinajstih dneh bo bibliobus spet obiskal vasi in zasebke in prihajali bodo knjige vrnil, ali pa jih podaljšali za nadaljnja dva tedna.

Prečje vprašanje izgradnje nove obalne ceste je bilo danes spet predmet obširne razprave zainteresiranih čimteljev, predvsem treh obalnih očin ter ustanov, ki so zadolžene za projektiranje. Kako smo že poročali, je problem pravej zapleten, ne samo zaradi velikih finančnih sredstev, ki jih bo treba zbrati, ampak tudi zaradi različnih mnenj, kateremu projektu dati prednost. Tako se že dalj časa vlečejo razprave, ali zgraditi novo cesto ob morju, ali odmakneno od morja, ali so take ali drugačne rešitve bolj racionalne, ali odo s tako ali drugačno varianto prizadebi prebivalci in turizem, nadalje kako ohraniti principe varstva okolja itd. Danes so projektanti opozorili, da se je treba enkrat dokončno zmeriti, ker nepravne korekture ovirajo in dražijo delo. To velja za odsek Koper - Izola, medtem ko so za odsek križišče Ankaran - Koper rekli, da tu ni več spornih vprašanj in da bodo s prvimi gradbenimi deli začeli že letos. Zgradili bodo novo traso, s tem, da bo sedanja cesta ostala. Stroški za izgradnjo prve faze obalne ceste, to je križišče Ankaran - Koper bodo znašali okrog 13 milijard starih dinarjev. L. O.

BENEŠKI DNEVNIK

4. FEBRUARJA KONFERENCA V ŠENTLENARTU

O gorski skupnosti za Benečijo razprava s Kraševci in Karnijci

Potek razprave na drugi občinski seji v Špetru Slovenov - Dokument odbora za prepord Nadiških dolin - Zavlačevanje demokršćanskih upraviteljev

Pod predsedstvom župana Cirilla Jusse (KD) se je v petek že drugič sestel v Špetru Slovenov ob Nadiži občinski svet na odprti seji, da bi nadaljeval razpravo o programu gorske skupnosti.

Predstavniki leve opozicije arh. Valentin Simoniti je najprej podal svoje prvo poročilo ter predložil dokument, ki ga objavljamo v nadaljevanju članka. V nadaljevanju poročila je definiral predvsem urbanistično strukturo meddeželnega hribovitega področja da bi tudi na tak način ustvarili skupen koncept odprte dežele, strukturo bogatega parka Julijskih Alp in Predalp na področju Furlanije-Julijske krajine in Slovenije. V tem okviru kontinuitete gorskega področja ima svojo pravilno lego in vlogo Beneška Slovenija, ki nikakor ni obrbno področje, izven življenjskih vzvišč naše dežele. Temveč dejansko središče, oziroma vezni člen te stvarnosti.

V tem okviru je treba odpreti vprašanja narodnostne in ljudske skupnosti Benečije, a ne z minimalnimi, temveč pomembnimi in karakterističnimi ukrepi. Kajti sanamo uresničevati širokopotezni načrtov in zamisli lahko zagotovi Beneški Sloveniji vlogi, ki ji zgodovinski pripada. Tisto vlogo, ki so ji toliko časa kraili.

V nadaljnjih posegih so najbolj podpirali negativnost odborovega predloga za ustanovitve gorskih skupnosti, ker omejuje pristojnosti iz zakona 1102, kateri v nekatereh točkah celo nasprotuje. Od-

borov predlog dokazuje bistveno brezbrižnost za vprašanja krajevnih skupnosti, kakršna je naša, kjer moramo valorizirati vire bogastva, človeške vrednote, z njimi pa predvsem vrednote naše kulture in našega jezika.

Že besedo so zaprosili nekateri občani iz Špetra. To pravico so imeli, ker je župan povabil na sejo vse prebivalstvo in je bila, kot rečeno, odprta za zunanje prispevke.

Prof. Pavel Petrič, svetovalec inž. Giancarlo Venturini, Guido De Vora, arh. Zorattini, dr. Renato Qualizza, dr. Franco Borgeese in občinski tajnik Renzo Terliger. Župan Cirillo Jusse je odgovoril na vse te pogoje in sprejel obvezo, da bo občinska uprava v tem primeru pospešila svojo dejavnost. Manjšinski svetovalec Simoniti, Venturini in Marinici pa so predložili svetov v obdobju dokument, v katerem poudarjajo, da mora občinski svet poslati deželnemu svetu stališče in ga povabiti, naj v svojem zakonu upošteva jamstva zakonika 1102. Zakon mora zaščititi kulturne in narodnostne tradicije, obenem pa mora beneško ljudstvo zagotoviti, da se bo obrnila črta gospodarskega upadanja in izseljevanja. V tem smislu naj občinski svet zahteva od deželne sveta zadovoljitev naslednjih točk:

Prispeljate za DIJAŠKO MATICO!

GORIŠKI DNEVNIK

VELIKO ZANIMANJE V RONKAH

Slovensko-italijanski pevski večer z nastopom sedmih zborov in harmonikarjev

Nekaj podatkov o petih slovenskih in 2 italijanskih sodelujočih zborih

Poročali smo že, da vlada med Slovenci v Ronkah in sploh na Laskem veliko pričakovanje za sobotni koncert slovenske in italijanske pesmi, ki bo v kinodvorani Rio. Večer prireja domače slovensko prosvetno društvo «Srečko Kosovel» v sodelovanju z domačo Pro Loco in s Slovensko prosvetno zvezo.

Prav je, da nekoliko opišemo pevske zборе in harmonikarski zbor, ki bodo nastopili na sobotni prireditvi.

Harmonikarski ansambel Miramar so ustanovili v l. 1959 leta. V l. 1959, 1964 v Rimu, 1965 v F. 1966, 1967 v F. 1968, 1969 v F. 1970, 1971 v F. 1972, 1973 v F. 1974, 1975 v F. 1976, 1977 v F. 1978, 1979 v F. 1980, 1981 v F. 1982, 1983 v F. 1984, 1985 v F. 1986, 1987 v F. 1988, 1989 v F. 1990, 1991 v F. 1992, 1993 v F. 1994, 1995 v F. 1996, 1997 v F. 1998, 1999 v F. 2000, 2001 v F. 2002, 2003 v F. 2004, 2005 v F. 2006, 2007 v F. 2008, 2009 v F. 2010, 2011 v F. 2012, 2013 v F. 2014, 2015 v F. 2016, 2017 v F. 2018, 2019 v F. 2020, 2021 v F. 2022, 2023 v F. 2024, 2025 v F. 2026, 2027 v F. 2028, 2029 v F. 2030, 2031 v F. 2032, 2033 v F. 2034, 2035 v F. 2036, 2037 v F. 2038, 2039 v F. 2040, 2041 v F. 2042, 2043 v F. 2044, 2045 v F. 2046, 2047 v F. 2048, 2049 v F. 2050, 2051 v F. 2052, 2053 v F. 2054, 2055 v F. 2056, 2057 v F. 2058, 2059 v F. 2060, 2061 v F. 2062, 2063 v F. 2064, 2065 v F. 2066, 2067 v F. 2068, 2069 v F. 2070, 2071 v F. 2072, 2073 v F. 2074, 2075 v F. 2076, 2077 v F. 2078, 2079 v F. 2080, 2081 v F. 2082, 2083 v F. 2084, 2085 v F. 2086, 2087 v F. 2088, 2089 v F. 2090, 2091 v F. 2092, 2093 v F. 2094, 2095 v F. 2096, 2097 v F. 2098, 2099 v F. 2100, 2101 v F. 2102, 2103 v F. 2104, 2105 v F. 2106, 2107 v F. 2108, 2109 v F. 2110, 2111 v F. 2112, 2113 v F. 2114, 2115 v F. 2116, 2117 v F. 2118, 2119 v F. 2120, 2121 v F. 2122, 2123 v F. 2124, 2125 v F. 2126, 2127 v F. 2128, 2129 v F. 2130, 2131 v F. 2132, 2133 v F. 2134, 2135 v F. 2136, 2137 v F. 2138, 2139 v F. 2140, 2141 v F. 2142, 2143 v F. 2144, 2145 v F. 2146, 2147 v F. 2148, 2149 v F. 2150, 2151 v F. 2152, 2153 v F. 2154, 2155 v F. 2156, 2157 v F. 2158, 2159 v F. 2160, 2161 v F. 2162, 2163 v F. 2164, 2165 v F. 2166, 2167 v F. 2168, 2169 v F. 2170, 2171 v F. 2172, 2173 v F. 2174, 2175 v F. 2176, 2177 v F. 2178, 2179 v F. 2180, 2181 v F. 2182, 2183 v F. 2184, 2185 v F. 2186, 2187 v F. 2188, 2189 v F. 2190, 2191 v F. 2192, 2193 v F. 2194, 2195 v F. 2196, 2197 v F. 2198, 2199 v F. 2200, 2201 v F. 2202, 2203 v F. 2204, 2205 v F. 2206, 2207 v F. 2208, 2209 v F. 2210, 2211 v F. 2212, 2213 v F. 2214, 2215 v F. 2216, 2217 v F. 2218, 2219 v F. 2220, 2221 v F. 2222, 2223 v F. 2224, 2225 v F. 2226, 2227 v F. 2228, 2229 v F. 2230, 2231 v F. 2232, 2233 v F. 2234, 2235 v F. 2236, 2237 v F. 2238, 2239 v F. 2240, 2241 v F. 2242, 2243 v F. 2244, 2245 v F. 2246, 2247 v F. 2248, 2249 v F. 2250, 2251 v F. 2252, 2253 v F. 2254, 2255 v F. 2256, 2257 v F. 2258, 2259 v F. 2260, 2261 v F. 2262, 2263 v F. 2264, 2265 v F. 2266, 2267 v F. 2268, 2269 v F. 2270, 2271 v F. 2272, 2273 v F. 2274, 2275 v F. 2276, 2277 v F. 2278, 2279 v F. 2280, 2281 v F. 2282, 2283 v F. 2284, 2285 v F. 2286, 2287 v F. 2288, 2289 v F. 2290, 2291 v F. 2292, 2293 v F. 2294, 2295 v F. 2296, 2297 v F. 2298, 2299 v F. 2300, 2301 v F. 2302, 2303 v F. 2304, 2305 v F. 2306, 2307 v F. 2308, 2309 v F. 2310, 2311 v F. 2312, 2313 v F. 2314, 2315 v F. 2316, 2317 v F. 2318, 2319 v F. 2320, 2321 v F. 2322, 2323 v F. 2324, 2325 v F. 2326, 2327 v F. 2328, 2329 v F. 2330, 2331 v F. 2332, 2333 v F. 2334, 2335 v F. 2336, 2337 v F. 2338, 2339 v F. 2340, 2341 v F. 2342, 2343 v F. 2344, 2345 v F. 2346, 2347 v F. 2348, 2349 v F. 2350, 2351 v F. 2352, 2353 v F. 2354, 2355 v F. 2356, 2357 v F. 2358, 2359 v F. 2360, 2361 v F. 2362, 2363 v F. 2364, 2365 v F. 2366, 2367 v F. 2368, 2369 v F. 2370, 2371 v F. 2372, 2373 v F. 2374, 2375 v F. 2376, 2377 v F. 2378, 2379 v F. 2380, 2381 v F. 2382, 2383 v F. 2384, 2385 v F. 2386, 2387 v F. 2388, 2389 v F. 2390, 2391 v F. 2392, 2393 v F. 2394, 2395 v F. 2396, 2397 v F. 2398, 2399 v F. 2400, 2401 v F. 2402, 2403 v F. 2404, 2405 v F. 2406, 2407 v F. 2408, 2409 v F. 2410, 2411 v F. 2412, 2413 v F. 2414, 2415 v F. 2416, 2417 v F. 2418, 2419 v F. 2420, 2421 v F. 2422, 2423 v F. 2424, 2425 v F. 2426, 2427 v F. 2428, 2429 v F. 2430, 2431 v F. 2432, 2433 v F. 2434, 2435 v F. 2436, 2437 v F. 2438, 2439 v F. 2440, 2441 v F. 2442, 2443 v F. 2444, 2445 v F. 2446, 2447 v F. 2448, 2449 v F. 2450, 2451 v F. 2452, 2453 v F. 2454, 2455 v F. 2456, 2457 v F. 2458, 2459 v F. 2460, 2461 v F. 2462, 2463 v F. 2464, 2465 v F. 2466, 2467 v F. 2468, 2469 v F. 2470, 2471 v F. 2472, 2473 v F. 2474, 2475 v F. 2476, 2477 v F. 2478, 2479 v F. 2480, 2481 v F. 2482, 2483 v F. 2484, 2485 v F. 2486, 2487 v F. 2488, 2489 v F. 2490, 2491 v F. 2492, 2493 v F. 2494, 2495 v F. 2496, 2497 v F. 2498, 2499 v F. 2500, 2501 v F. 2502, 2503 v F. 2504, 2505 v F. 2506, 2507 v F. 2508, 2509 v F. 2510, 2511 v F. 2512, 2513 v F. 2514, 2515 v F. 2516, 2517 v F. 2518, 2519 v F. 2520, 2521 v F. 2522, 2523 v F. 2524, 2525 v F. 2526, 2527 v F. 2528, 2529 v F. 2530, 2531 v F. 2532, 2533 v F. 2534, 2535 v F. 2536, 2537 v F. 2538, 2539 v F. 2540, 2541 v F. 2542, 2543 v F. 2544, 2545 v F. 2546, 2547 v F. 2548, 2549 v F. 2550, 2551 v F. 2552, 2553 v F. 2554, 2555 v F. 2556, 2557 v F. 2558, 2559 v F. 2560, 2561 v F. 2562, 2563 v F. 2564, 2565 v F. 2566, 2567 v F. 2568, 2569 v F. 2570, 2571 v F. 2572, 2573 v F. 2574, 2575 v F. 2576, 2577 v F. 2578, 2579 v F. 2580, 2581 v F. 2582, 2583 v F. 2584, 2585 v F. 2586, 2587 v F. 2588, 2589 v F. 2590, 2591 v F. 2592, 2593 v F. 2594, 2595 v F. 2596, 2597 v F. 2598, 2599 v F. 2600, 2601 v F. 2602, 2603 v F. 2604, 2605 v F. 2606, 2607 v F. 2608, 2609 v F. 2610, 2611 v F. 2612, 2613 v F. 2614, 2615 v F. 2616, 2617 v F. 2618, 2619 v F. 2620, 2621 v F. 2622, 2623 v F. 2624, 2625 v F. 2626, 2627 v F. 2628, 2629 v F. 2630, 2631 v F. 2632, 2633 v F. 2634, 2635 v F. 2636, 2637 v F. 2638, 2639 v F. 2640, 2641 v F. 2642, 2643 v F. 2644, 2645 v F. 2646, 2647 v F. 2648, 2649 v F. 2650, 2651 v F. 2652, 2653 v F. 2654, 2655 v F. 2656, 2657 v F. 2658, 2659 v F. 2660, 2661 v F. 2662, 2663 v F. 2664, 2665 v F. 2666, 2667 v F. 2668, 2669 v F. 2670, 2671 v F. 2672, 2673 v F. 2674, 2675 v F. 2676, 2677 v F. 2678, 2679 v F. 2680, 2681 v F. 2682, 2683 v F. 2684, 2685 v F. 2686, 2687 v F. 2688, 2689 v F. 2690, 2691 v F. 2692, 2693 v F. 2694, 2695 v F. 2696, 2697 v F. 2698, 2699 v F. 2700, 2701 v F. 2702, 2703 v F. 2704, 2705 v F. 2706, 2707 v F. 2708, 2709 v F. 2710, 2711 v F. 2712, 2713 v F. 2714, 2715 v F. 2716, 2717 v F. 2718, 2719 v F. 2720, 2721 v F. 2722, 2723 v F. 2724, 2725 v F. 2726, 2727 v F. 2728, 2729 v F. 2730, 2731 v F. 2732, 2733 v F. 2734, 2735 v F. 2736, 2737 v F. 2738, 2739 v F. 2740, 2741 v F. 2742, 2743 v F. 2744, 2745 v F. 2746, 2747 v F. 2748, 2749 v F. 2750, 2751 v F. 2752, 2753 v F. 2754, 2755 v F. 2756, 2757 v F. 2758, 2759 v F. 2760, 2761 v F. 2762, 2763 v F. 2764, 2765 v F. 2766, 2767 v F. 2768, 2769 v F. 2770, 2771 v F. 2772, 2773 v F. 2774, 2775 v F. 2776, 2777 v F. 2778, 2779 v F. 2780, 2781 v F. 2782, 2783 v F. 2784, 2785 v F. 2786, 2787 v F. 2788, 2789 v F. 2790, 2791 v F. 2792, 2793 v F. 2794, 2795 v F. 2796, 2797 v F. 2798, 2799 v F. 2800, 2801 v F. 2802, 2803 v F. 2804, 2805 v F. 2806, 2807 v F. 2808, 2809 v F. 2810, 2811 v F. 2812, 2813 v F. 2814, 2815 v F. 2816, 2817 v F. 2818, 2819 v F. 2820, 2821 v F. 2822, 2823 v F. 2824, 2825 v F. 2826, 2827 v F. 2828, 2829 v F. 2830, 2831 v F. 2832, 2833 v F. 2834, 2835 v F. 2836, 2837 v F. 2838, 2839 v F. 2840, 2841 v F. 2842, 2843 v F. 2844, 2845 v F. 2846, 2847 v F. 2848, 2849 v F. 2850, 2851 v F. 2852, 2853 v F. 2854, 2855 v F. 2856, 2857 v F. 28

RALLY MONTECARLA VEDNO BOLJ DRAMATIČEN

Tudi Munari je odstopil
Štiri alpine na prvih mestih

Samo Fincc Mikkola se še enakovredno bori s francoskimi vozili

MONTECARLO, 24. — 42. rally Montecarla je bil danes v določnem trenutku celo v nevarnosti. Zgodilo se je namreč, da je karambol dvanajstih vozil povzročil prekinitev skupne proge tako, da je lahko samo 60 vozačev srečno do končalo deveto posebej preizkušnjo tega drugega dela. To bi seveda spravilo vse ostale izven tekmovalja: taki odločitvi žirije pa se je odločno uprta večina tekmovalcev. Da bi ne prišlo do komplikacij pa je organizacijski odbor sklenil, da zadnji dve preizkušnji — deveto in deseto — enostavno črta s programa.

Sicer pa je že pred tem dogodkom prišlo do mnogih nevesočnosti, katerih žrtev so bili tudi nekateri favoriti. Italijan Munari, ki je po šesti preizkušnji še vodil na začasnih lestvicah, je moral odstopiti zaradi nezgode, ki se mu je pripetila v sedmi preizkušnji, ko je s svojim vozilom zašel s ceste. Poleg njega so odstopili tudi nekateri skandinavski asi, med katerimi Lampinen in Waldegaard, oba že zmagovalca v prejšnjih rallyjih.

Zaradi mnogih nevesočnosti je seveda vsa organizacija nekoliko popustila, tako da smo lahko prejeli le začasno lestvico, ki pa bi se lahko spremenila, potem ko bodo privedili izračunali vse kazenske točke. Očitno je na vsak način, da so se francoske alpine po slabem startu preinile do vrha in sedaj trdno vodijo v konkurenci ekip in posameznikov.

Prvi bi moral biti po neuradnih vesteh Šved Andersson, med dolgo serijo alpinov pa se je preimil le Fincc Mikkola s svojim ford, ki je na začasnih lestvicah na četrtem mestu. Zelo je izboljšal svoj položaj tudi Aaltonen z datsonom (osmi), prvi predstavnik fiatov je Pinto, deveti, takoj za njim pa je prva lancia, ki jo vodi Šved Kallstrom.

Vrstni red po skupni progi Montecarlo — Vals le Bains — Monako (165 km):

1. Jean-Claude Andruet (Fr.) — renault — alpine 3:25'04"
2. Ove Andersson (Šve.) — renault — alpine 3:26'48"
3. Jean-Pierre Nicolas (Fr.) — renault — alpine 3:28'10"
4. Hannu Mikkola (Fin.) — ford — escort 3:28'29"
5. Jean-Luc Thierier (Fr.) — renault — alpine 3:28'38"

V poznejšem večeru so privedili na tiskovni konferenci izjavili, da bodo prišli v poštev za končno lestvico samo tekmovalci, ki so do končali celotno progo skupnega dela tekmovalja. S tem so odločili, da bodo vsi vozači, ki jih je ustavil zgoraj omenjeni karambol, izpadli iz tekmovalja, sicer pa bo zanje veljala posebna lestvica (samo formalna), ki jo bodo sestavili za položaje do prekinitev.

Diskvalificirani tekmovalci so se takoj odločili za skupen protest in so med drugim zahtevali od mednarodne avtomobilске zveze, da celotno tekmovalje razveljavi ali pa da privede sprejmejo za nadaljnje tekmovalje vsaj prvih devet med diskvalificiranimi ekipami.

Včeraj so odigrali nekatera zaostala srečanja A skupine nogometne C lige in dosegli te rezultate: Derthona — Vigevano 3:1, Parma — Pro Vercelli 1:0, Savona — Cremonese 1:0.

Lestvica je naslednja: Alessandria 26, Parma 24, Udinese in Savona 23, Venezia 22, Cremonese 21, Legnano 20, Padova in Seregno 19, Trento, Cossatese in Derthona 18, Solbiatese 17, Pro Vercelli in Belluno 16, Rovereto 15, Triestina 13, Vigevano 12, Piacenza 11, Verbania 9.

LENINGRADO, 24. — V prvi tekmi za pokal evropskih pokalnih prvakov je domači Spartak premagal italijansko moštvo Mobilquattro z izidom 72:67 (34:28).

LODZ, 24. — Italijanske prvakinje GEAS so v prvi tekmi za pokal evropskih prvakov premagale poljsko ekipo Lodza z visokim izidom 88:64 (43:34).

MILAN, 24. — V tekmi za pokal evropskih prvakov je Simmenthal visoko premagal izraelskega prvaka Maccabi z 108:74 (48:34).

KOŠARKA

LENINGRADO, 24. — V prvi tekmi za pokal evropskih pokalnih prvakov je domači Spartak premagal italijansko moštvo Mobilquattro z izidom 72:67 (34:28).

LODZ, 24. — Italijanske prvakinje GEAS so v prvi tekmi za pokal evropskih prvakov premagale poljsko ekipo Lodza z visokim izidom 88:64 (43:34).

MILAN, 24. — V tekmi za pokal evropskih prvakov je Simmenthal visoko premagal izraelskega prvaka Maccabi z 108:74 (48:34).

KOŠARKA

LENINGRADO, 24. — V prvi tekmi za pokal evropskih pokalnih prvakov je domači Spartak premagal italijansko moštvo Mobilquattro z izidom 72:67 (34:28).

LODZ, 24. — Italijanske prvakinje GEAS so v prvi tekmi za pokal evropskih prvakov premagale poljsko ekipo Lodza z visokim izidom 88:64 (43:34).

MILAN, 24. — V tekmi za pokal evropskih prvakov je Simmenthal visoko premagal izraelskega prvaka Maccabi z 108:74 (48:34).

KOŠARKA

LENINGRADO, 24. — V prvi tekmi za pokal evropskih pokalnih prvakov je domači Spartak premagal italijansko moštvo Mobilquattro z izidom 72:67 (34:28).

LODZ, 24. — Italijanske prvakinje GEAS so v prvi tekmi za pokal evropskih prvakov premagale poljsko ekipo Lodza z visokim izidom 88:64 (43:34).

MILAN, 24. — V tekmi za pokal evropskih prvakov je Simmenthal visoko premagal izraelskega prvaka Maccabi z 108:74 (48:34).

KOŠARKA

LENINGRADO, 24. — V prvi tekmi za pokal evropskih pokalnih prvakov je domači Spartak premagal italijansko moštvo Mobilquattro z izidom 72:67 (34:28).

LODZ, 24. — Italijanske prvakinje GEAS so v prvi tekmi za pokal evropskih prvakov premagale poljsko ekipo Lodza z visokim izidom 88:64 (43:34).

MILAN, 24. — V tekmi za pokal evropskih prvakov je Simmenthal visoko premagal izraelskega prvaka Maccabi z 108:74 (48:34).

KOŠARKA

LENINGRADO, 24. — V prvi tekmi za pokal evropskih pokalnih prvakov je domači Spartak premagal italijansko moštvo Mobilquattro z izidom 72:67 (34:28).

LODZ, 24. — Italijanske prvakinje GEAS so v prvi tekmi za pokal evropskih prvakov premagale poljsko ekipo Lodza z visokim izidom 88:64 (43:34).

MILAN, 24. — V tekmi za pokal evropskih prvakov je Simmenthal visoko premagal izraelskega prvaka Maccabi z 108:74 (48:34).

Po karambolu številnih avtomobilov je prišlo do prepira med privediteli 42. rallyja Montecarla in vozači, ki jih je nesreča oskodovala. Priveditelji so sicer sklenili, da bodo vse oskodovalne diskvalificirali, slednji pa so odgovorili z zaporo proge

KOŠARKA

Tekme medšolskega prvenstva
kvarijo nezanesljivi sodniki

Tudi v preteklem tednu niso naše ekipe osvojile nobene točke

D LIGA

Derbi Cianocolori — Bor se je končal po predvidevanju, z zmago Cianocolorija. Borovci so igrali »tako tako«. Trener Mari je z ekipo zadovoljen. »Mislim«, pravi Mari, »da končno zanjemo sadove izdatnega dela v začetku prvenstva.«

»Ekipa sicer zadovoljivo igra, toč pa še vedno ni!«

»To je v glavnem zaradi pomanjkanja izkušenj skoraj vseine igralcev. Fantje se trudijo, poštvovalni so v obrambi. Med tekmo pa zagrešijo nekaj napak, ki so navadno ugodne. Če bi bili izkušeni, do teh napak ne bi prišlo in bi se lahko kosali z nasprotniki.«

Po tekmi se je trener Cianocolorija, Delia, laskavo izrazil o borovcih:

»V začetku smo imeli resne težave, da smo strli odpor borovcev. Na srečo je bil Geregizza v dobri formi in je tako dosegel več točk in je predvsem razbil nasprotno obrambo. Borovi fantje so še mladi

in se bodo prav kmalu razvili v dobre košarkarje.«

Še nekaj besed o Cianocoloriju. Res ne moremo razumeti, kako je ta ekipa v uvodnem delu zmagala več tekem. Moštvo sestavljajo izkušeni in tehnično dobri igralci, ki so, po našem mnenju, veliki favoriti v tem prvenstvu.

Sicer tudi Don Bosco igra povsem zadovoljivo. Tržačani so tudi v nedeljo osvojili obe točki, in to v gosteh.

IZIDI: Cianocolori — Bor 78:57, CUS Padova — Don Bosco 71:75, Virtus PD — Pro Pace PD 50:47, Fiamma PD — Treviso 64:66, Hannibal — Jesolo 89:68, INA VE — Lido Sanson VE 55:57.

LESTVICA: Virtus PD, Lido Sanson in Don Bosco TS 14, Hannibal in Cianocolori 12, Pro Pace PD in INA VE 10, Jesolo in Treviso 6, CUS PD in Fiamma PD 4, Bor 3.

PRIHODNJE KOLO (28. 1.): Don Bosco — Hannibal, Cianocolori — Fiamma PD, Treviso — INA VE, Lido Sanson — Virtus PD, Pro Pa-

TEDENSKI KOMENTAR

MLADINCI

Borovci so še vedno brez točk. Tudi gostovanje v Gradšču je bilo neuspešno, čeprav so Italija med slabše ekipe tega prvenstva.

Vprašali smo trenerja Rudesa, če Borova peterka doživlja krizo.

»Ne bi govoril o krizi. Mislim, da je vzrok dosedanjih neuspehov predvsem ta, da nimamo na razpolago na treningih vseh standardnih igralcev. Dogaja se tako, da na tekmi ekipa nima svoje skupne igre in izidi to tudi potrjujejo.«

Košarkarska zveza še nima vseh izidov zadnjega kola, tako da je sestava lestvice nemogoča.

PRIHODNJE KOLO: Italsider — POM, Tigers — Ardita, Bor — Radici Arte B (27. 1. ob 20.30), Splügen — Lloyd Adriatico, Ferroviario — Itala.

NARAŠČAJNIKI

V skupini A so bili v glavnem naši trenerji zadovoljni z nastopi svojih ekip. Kontovel je celo odigral svojo najboljšo tekmo v tem prvenstvu in bi lahko poskrbel za prijetno presenečenje, če fantom ne bi v ključnih minutah zmanjkalo sapa.

Poletovci so proti prvemu z lestvice dali vse od sebe. Trener Tavčar: »Trenutno nimamo možnosti za trening, zaradi slabega vremena. Fantje morajo na tekmi tako igro improvizirati. Če upoštevamo to dejstvo, sem vsekakor z nedeljskim nastopom zadovoljen.«

IZIDI: Lloyd Adriatico — Italsider 78:51, Servolana — Kontovel 58:44, Inter 1904 — Polet 66:37.

LESTVICA: Inter 1904 14, Lloyd Adriatico 12, Servolana 8, Italsider 6, Polet 2, Kontovel 0.

PRIHODNJE KOLO (28. 1.): Servolana — Lloyd Adriatico, Kontovel — Inter 1904, Polet — Italsider.

V skupini B je Bor predvideno izgubil tekmo proti SABA.

Se enkrat velja omeniti dober nastop Karla Razma, ki je bil zelo učinkovit v napadu, dosegel je namreč 41 točk in je ponovno dokazal, da se lahko razvije v dobrega košarkarja, seveda, če bo pridno treniral.

IZIDI: SABA — Bor 105:67, Ricreatori — Cianocolori 58:46. Počitek: Don Bosco.

LESTVICA: SABA 12, Ricreatori 10, Cianocolori 6, Bor 4, Don Bosco 0.

PRIHODNJE KOLO (28. 1.): SABA — Don Bosco, Bor — Ricreatori (27. 1. ob 19. uri).

MEDŠOLSKO PRVENSTVO

Duca D'Aosta — Licej »Prešerna« 50:43 (27:24)

Slovenski dijaki so izgubili prvo tekmo v medšolskem tržaškem košarkarskem prvenstvu. Dejanska protagonistka večeršnjega srečanja pa sta bila sodnika (Giaconi in Modolo), ki sta našim dijakom povsem neupravičeno dosodjevala osebne napake, tako da jih je moralo kar pet prečesno na klopi. Kaj naj še napisemo o tej tekmi, ki je bila v resnici pravi »show« obeh sodnikov? Giaconi je sicer v tržaških košarkarskih krogih znan kot eden najboljših sodnikov, vse pa kaže, da je tudi njegov kolega Modolo ubral enak pot.

Postava »Prešerna«: Pečenko, Tavčar, Dolenc, Gantar 9, Kraus 4, Daneu 8, Jugović 4, Kapič 6, Sošić (k) 2, Deško 2.

Varl R.

OBVESTILO

Šahovski odsek PD Cankarja organizira v petek, 2. februarja, 2. šahovski bratrstveni za pokal PD I. Cankar. Turnir bo v društvenih prostorih, v Ul. Montecchi 6, s pričetkom ob 20.30.

Vpisovanje bo v četrtek, 1. 2. ob 18. do 21. ure v društvenih prostorih ali v skrajnem primeru pred začetkom turnirja.

Prvi trije uvršчени bodo dobili medalje.

Vpisnina je 500 lir.

Vljudo so vabljeni vsi slovenski šahisti iz Trsta in okolice.

Anglija 2 1 1 4 2 1 3
Wales 2 0 1 1 2 1
Poljska 0 0 0 0 0 0

TEDENSKI PREGLED

Primorje vodi na lestvici
tekmovanja za pokal »Elio«

V 3. AL Primorec preteklo nedeljo zaradi slabega igrišča ni nastopil

lec. Ta lestvica je trenutno taka: 4 goli: Fornasaris (Primorje) in G. Žudini (Libertas Prosek); 3. goli: Vižintin (Breg) in Barnaba (Primorje);

2 gola: N. Doglia in Madalen (o-ba Aurisina), Prašelj (Primorje) in De Michele (Libertas Prosek);

Z enim zadetkom je na lestvici 17 strelcev.

V goriški skupini D so odigrali le eno tekmo. Valnatisone je pre-

magal Torreonese z 1:0. S to zmago je ekipa Valnatisone dohitela na lestvici Juventus, Audax in Estudine, ki imajo po 13 točk.

3. AMATERSKA LIGA

Odigrali so le eno od dveh napovedanih tekem, v kateri je S. Luigi premagal ACEGAT z 1:0. Srečanje Primorec — Fiamma je sodnik zaradi slabega igrišča odgodil.

B. R.

ODBOJKA

MLADINSKA PRVENSTVA

V derbiju so Slogine mladinke
z zmago nad Borom presenetile

V prvenstvu dečkov je ekipa Sloge zaigrala dobro, vendar je tudi v zadnji tekmi ostala poražena

MLADINKE
Sloga — Bor 2:1
(4:15, 15:12, 20:18)

SLOGA: Busletta, Kralj, Ferluga, S. L. in V. Grgič, Milković in Guštin.

BOR: Prašelj, Božič, Rauber, Kostnapfel, Jevnikar in Bizjak.

SODNIK in zapisnikar: Zaccagna.

V povratnem srečanju odbojkarškega prvenstva pri mladinkah je Sloga izbojevala pomembno zmago v derbiju z Borom. Spopad je bil izredno zanimiv in ogorčen. Obe šeststici sta v teledonici pri Banih dokazali, da znata igrati dobro odbojko. Kljub temu, da je osvojila izkupiček domačega ekipa, so Tržačanke moralne zmagovalke. Prvi set so razmeroma lahko izbojevale borovke in tudi v drugem so se enakovredno kosale s Slogo, ki je stanje v nizih izenačila in to povsem zaslužen. Poglavje zase pa je tretji niz, katerega ni bilo nikoli konca. Gostje so v začetku tega dela pričele izredno zanesljivo, prizadevno in tudi skrbno, kar jim je omogočilo že v samem začetku izdatno vodstvo. Po stanju v

točkah 2:1 za Bor je bilo dokaj hitro ob menjavi igrišča 8:1 in malo kasneje celo 10:1. Priigrana prednost je borovkam zagotavljala prav gotovo drugačen razplet in seveda konec, kot so ga doživljale pri Banih. Dejstvo, da so gostje, kot se skoraj vedno dogodi po tako izdatni prednosti, popustile, so domačinke izkoristile in zaigrale s podvojeno močjo. Vse bolj je prednost Bora kopnela. Sloga je devetkrat zadela v črno, Boru pa je uspelo obdržati minimalno prednost 11:10.

Najlepši del spopada pa je bil prav od tega stanja naprej. Po večkratnih menjavah servisa, izenačenju, zaprtjenih, zmagovitih, odličnih točkah in rešenih zogah, ter seveda tudi napakih, je končno le zmagala Sloga z 20:18. Tekma je trajala skoraj uro in pol. Končni seštevki točk pa je bil 45:39 za porazenke.

DEČKI
Inter 1904 — Sloga 2:0
(15:1, 15:11)

INTER: Bari, Biasoli, Bozzetta, Consoli, Dalberto, Humar, Jerman, Marzi, Pinat, Pipan, Rizzo in De Bin.

SLOGA: Grgič, Gabrijelčič, Stran-

ščak, D. in M. Kralj in Malalan.

SODNIK: Rovetti, zapisnikar: Pi-tacco.

Tudi odbojkarško prvenstvo v kategoriji dečkov je končano. To seveda v pokrajinskem merilu. Med šestimi zastopniki smo imeli tudi eno slovensko ekipo in to Slogo. Mladi Slogaši so tudi — desetem in onem zadnjem nastopu potegnili krajiš konec. Po tem neuspehu je Sloga še naprej obdržala zadnje mesto lestvice, brez točk. V posloviilni tekmi slovenski odbojkarji niso igrali slabo, toda na igrišču se stopenjati močno okrnjeni, kar se je močno poznalo. To pa najbolj v prvem setu, ko so bili lahki plen na sprotinika, ki ni prav preveč bel stiel. Pri gosih je bilo napak na pretek, kar najbolje kaže komaj ena osvojena točka. V povsem drugaciji luči se je Sloga predstavila v drugem setu. Zastopniki Interja so bili potisnjeni v obrambo in mladi slogaši so kar izdatno vodili (celo 7:1). Njihova prednost se je kasneje vse bolj manjšala. Pri enajstici jih je Inter dohitel in tudi prehitel. Naprej pa ni bilo močje, kljub vsej prizadevnosti.

G. F.

Kako je Mussolini prišel na oblast
POKOD NA RIM 1922

18.

V Trstu je najbolj znan zloglasni požig Narodnega doma 13. VII. 1920, 9. februarja 1921 je bila požgana zgradba redakcije časopisa »Lavoratore«, dalje vrsta slovenskih narodnih domov v tem ko je bila 28. istega meseca Delavska zbornica že tretjič napadena, požgana in porušena. Šlo je za sistematičen načrt, da bi se v teh krajih uničilo vse, kar je bilo slovensko in »boljševiško«. Cilj je bil, se razume, drugi: fašistične tolpe so prišle prav, da bi uničile in udušile nacionalna čustva in želje slovenskega in hrvaškega življa v Slovenskem primorju in Istri. O tem so bile natisnjene že debele knjige, ki jih naši bralci dobro poznajo.

V plamenih je izginilo na desetine in stotine delavskih klubov, poslopj ter prostorov sindikalnih organizacij in ustanov. V Parmi je bil aprila 1921 opustošen ljudski dom sindikalne zveze, kmalu potem tudi podobni domovi v Salso Maggioro in Borgo San Donnino. Enako usodo je doživel sedež delavske zbornice 8. aprila v mestu Reggio Emilia. V okrožju Ferrara je bila od marca do maja istega leta organizirana sistematična akcija velikega obsega s ciljem, da se razrušijo in uničijo vsi sedeži sindikalnih in socialističnih organizacij. Število kazenskih ekspedicij je tako veliko, nasilja in požigi pa tako vsakodnevni, da ni mogoče spreti ugotoviti in zabeležiti niti neki, sicer zelo natančen krajevni zgodovinar fašizma in je zato sam lakonsko konstatiral:

»Vse izginja in se ruši — zveze, organizacije, klubi!«

Benito Mussolini s svojimi »quadrumviri« defilirajo v Rimu izpred Villa Borghese

Od februarja do maja 1. 1921 so zločinske »squadre d'azione« razdeležale delavske domove v Vicenzi, Padovi, Bellunu, Vidmu, vtem ko so 20. in 21. aprila druga za drugo zgorele zgradbe sindikalnih organizacij, ljudske univerze, klubov železničarjev, kakor tudi dom nekega člana parlamenta, Eugenia Dugonija.

Po brutalnosti, divjaštvu in krvočelnosti so se zlasti odlikovali udeleženci kazenskih ekspedicij iz Toskane, kjer so se pojavili ter »proslavili« najbolj znani fašisti. To morda prav zaradi tega, ker so ravno v Toskani socialisti, delavci in kmetje nudili najhlabrejši in najmočnejši odpor fašističnim zločincem, zavedajoč se, da ni nikogar, ki bi jih zaščitil, če tega sami ne store.

Sicer se ni bilo težko prepričati, da so vse, kar so fašisti počeli, delali ob blagohotnem razumevanju oblasti, državnega aparata, policije in karabinjerjev, kolikor jim ti celo niso pomagali. Namreč, kadarkoli so se dalci in kmetje fašističnim tolpom skušali upreti, niso imeli proti sebi samo črnih srajc, marveč tudi policijo in karabinjerje, katerih intervencija ob teh spopadih ni imela namena, da bi preprečila nasilje in branila napadene, temveč ravno obratno — predstavljali in varuhi javnega reda so vedno planili po žrtvah napada, jih lovili in gonili v zapore.

Cesto so za kamioni fašistov, ko so odhajali na kako od svojih kazenskih ekspedicij, vozili kamioni karabinjerjev in policije. Tako z enih kot drugih je bilo čuti iste fašistične pesmi in himne. Javna tajnost je bila, da so se fašistične tolpe oboroževale iz vojaških in orožniških skladišč. Orožja jim nikdar ni primanjlovalo, tudi prevoznih sredstev ne.

Šlo je za določen načrt uničenja delavskega gibanja in odprave nezadovoljstva kmetov, za načrt, ki so ga sestavili v Rimu ali Milanu, tam, kjer so poglaviti centri ekonomske in politične moči. Sicer so agrarni kapitalisti javno razglašali, da bodo zaposlili samo tiste poljedelske delavce, ki se

bodo včlanili v »fasci di combattimento«, z drugimi besedami, pripadniki fašističnega gibanja oziroma stranke.

Cilj teh ukrepov je bil jasen: primorati vaške proletarce, da bodo mirni in pokorni in da jim ne pride več na misel, da bi zasedli tujo zemljo. In ta cilj se postopno uresničuje od Severa do juga Italije. V pokrajinah Toskana, Romagna in Puglia so se po mestih in naseljih širili pogromi in nasilja, tako da so druga za drugo izginjale organizacije kmetijskih delavcev, kot so se tudi pod pritiskom fašistov razpustili in prenehali z delovanjem svetli krajevnih uprav, v katerih so imeli socialisti večino.

Mussolinijevi »fasci di combattimento« so že v prvih tednih in mesecih protifašistične reakcionarnih sil odlično služili agrarnim kapitalistom pri zatiranju kmetijskih nemirov in protestov ter za ponovno vzpostavitev reda in odnosov, kakršni so vladali vsa prejšnja leta in desetletja. Zato so oni še naprej nudili fašizmu polno podporo in pomoč — politično, moralno, materialno in drugo.

Tudi obilna pomoč industrijskega in finančnega kapitala ni izostala, zakaj isto, kar so fašisti z nasiljem dosegli na vasi, so se trudili, da bi napravili tudi po mestih v spopadu z delavci in njihovimi organizacijami. Njihov teror po mestih, zlasti industrijskih, je bil tem večji, čim bolj je bil proletarijat borbena in organiziran ter je predstavljal za kapitaliste večjo nevarnost. Delavcem je bilo treba dati »eklekcije« za vse tisto, kar se je zgodilo v teku dveh »rdečih let«.

Tako sta bila Benito Mussolini in njegovo gibanje finančno preskrbljena, kar je kmalu vplivalo tudi na intenzivnejše širjenje fašističnih organizacij in ustanov. Sredi oktobra 1. 1920 na primer, v času plime delavskega gibanja, stavk in zavze-manja tovarn, je bilo vsega okrog 190 organizacij »fascia di combattimento«, konec istega leta jih je bilo že okrog 800, februarja se je njihovo število dvignilo na okrog 1300, novembra pa že nad 2200.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/I Telefon 83 382
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 793 823
Oglasni oddenek TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.350 lir — vnaprej: polletna 7.500 lir, celoletna 13.500 lir.
Letna naročnina za inčestno 19.500 lir, za naročnike brezplačno revija »Dan«
V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, za zasebnike mesečno 18.—
letno 180.— din za organizacije in podjetja mesečno 22.— letno 220.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

Stran 6

PRIMORSKI DNEVNIK

25. januarja 1973

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1
»ADIT« - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglaš Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančni -
upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sozolja 200 lir. »Mali oglasi«
80 lir beseda. Oglasi za tržajsko in gorško pokrajino se naročajo pri
oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZIT - Trst

V SPOPADU MED ŠTUDENTI IN POLICIJO

POLICIJSKA KROGLA TEŽKO RANILA ŠTUDENTA PRED MILANSKIM VSEUČILIŠČEM «BOCCONI»

Mlad delavec in policijski častnik sprejeta v bolnišnico s pridržano prognozo
Mario Capanna obtožil agente javne varnosti hladnokrvnega napada na študente

MILAN, 24. — Šest ljudi je bilo ranjenih v večeršnjem spopadu med študenti in policijo pred milansko univerzo »Bocconi«. 21-letni Roberto Franceschi se bori s smrtno v milanski bolnišnici, delavca Roberta Piacentinija in poročnika policije Vincenza Addanteja pa so zdravniški sprejeli s pridržano prognozo. Po zadnjih vestih iz milanske bolnišnice je zdravstveno stanje mladega Franceschija kritično in zdravniški dvomijo, da ne bo mladenič rešil. Tragični dogodek pred milansko univerzo so močno odjeknili v glavnem lombardskem mestu. Milanski študentje so na današnji skupščini v glavni dvorani milanske univerze odločno protestirali proti policijskemu napadu. Govoril je študent Mario Capanna, ki že dolgo let vodi milansko študentsko gibanje. Capanna je obtožil policiste, da so hladnokrvno napadli študente, ki so po skupščini zapuščali univerzo. Po njegovi verziji o dogodkih so študentje pričakovali provokacijo in so zato okoli 22. ure prekinili zborovanje ter se odpravili domov. Ne nadomda so videli, da je šofer nekoga policijskega jeepra prižgal z armete in agenti javne varnosti so šli v napad. Mladenič so odgovorili z metom kamenja, niso pa metali molotov, kot trdijo policijski poveljniki. Agente so začeli streljati in Franceschi se je zgrudil hudo ranjen.

Predstavniki študentskega gibanja je nato pojasnil, da je bil sinoči na milanski politični pravi »zid molka«, da bi se ne izvedelo, da sta bila Franceschi in Piacentini zadeta v hrbet. Poudaril je, da imajo študenti priče, ki bodo lahko povedale vso resnico o policijskem napadu in poudaril, da tokrat gibanje ne bo povedalo imen teh prič, ker se še vedno spominja tragične Saltarellijeve smrti.

Milanski študentje so za jutri napovedali splošno stavko. Zorali se bodo pred državno univerzo in bodo šli v spredu do Trga Duomo, kjer bo zborovanje. Tudi danes je pred vseučiliščem manifestiralo več tisoč ljudi. Demonstranti so šli v spredu do kraja, kjer je bil Franceschi ranjen in so zapeli internacionalno, nato pa so se mirno razšli.

Popolnoma drugačno verzijo o incidentih pred univerzo »Bocconi« pa je dal milanski kvestor Ferruccio

Allito, ki je obtožil študente, da so nenadoma napadli policiste, ki so jimčili za javni red pred vseučiliščem. Kvestor je poudaril, da so študentje vrgli proti agentom tudi nekaj molotov in so pri tem za deli vozilo, na katerem je bil ranjen poročnik Addani. Platnena streha jeepra se je vnela in to naj bi tako razburilo šoferja, da je skočil z vozila in začel streljati. Tudi neki podčastnik je izvelke samokres in izstrelil dva strela v zrak v opozorilo ter je razorožil razburjenega šoferja.

To verzijo je skoraj dobesedno ponovil v poslanski zbornici minister za notranje zadeve Rumor, ki je poudaril, da je že odredil preiskavo za iskanje krivcev. Minister je dejal, da varnostni organi delujejo v okviru zakona in jamčijo varnost vseh ter ne smejo biti zato predmet sistematične kontestacije.

Milanski delavci bodo jutri stavkali eno uro, da bi izrazili svoj protest in svojo solidarnost žrtvam ter da bi odločili o nadaljnjem boju proti nasilju. Vest je sporočila tajništvo federacije CGIL, CISL in UIL, ki je med drugim poudarilo, da bodo milanski delavci še enkrat pokazali svojo odločnost in organizirano moč, s katerimi so že premostili v zadnjih letih veliko težav. Milan noče biti več prizorišče tako krvavih dogodkov, poudarjajo sindikati, in zato delavci pozivajo vse demokratične sile v boj proti radikalizaciji spirale nasilja.

Študentje rimskega klasičnega liceja »Tasso« so se med protestno manifestacijo proti napadu policije na milanske kolege spopadli z agen-

ti komisariata Castro Pretorio. V spopad je bil vpleten tudi častnik lista »Paese Sera«. Rimski dnevnik je v tej zvezi poslal protestno brožavko predsedniku državne častniške zbornice, v katerem zahteva njegovo posredovanje pri ministru za notranje zadeve in rimskem kvestorju zaradi »nedopustnega napada na častnika Sandra Mazzerolija, katerega so agenti odpeljali na komisariat in so mu ukazali, naj se ne vrača na licej, čeprav se je pravočasno legitimiral«.

Namestnik milanskega državnega pravdnika dr. Pivotti, ki vodi preiskavo o incidentih pred milansko univerzo, je danes zaslal nekatere očitke ter policijske funkcije, jutri jutraj pa bo zaslal študente, ki so se udeležili manifestacije.

S ŠVICARSKO OBVEZO O KATEGORIZACIJI «VELIKIH TEM»

Pomemben korak na poti sklicanja konference o evropski varnosti

V Helsinkih se je delo pripravljalnega sestanka 34 predstavnikov evropskih držav premaknilo z mrtve točke

HELSINKI, 24. — Na današnjem zasedanju v konferenčni dvorani Dipoli pri Helsinkih je Švica sprejela nalogo, da bo zbrala in katalogirala velike teme, ki so bile do sedaj v središču debate 34 poslanih, ki se udeležujejo tega predhodnega sestanka, ki naj bi pripravil konferenco o varnosti in sodelovanju v Evropi.

Na današnjem jutranjem zasedanju so udeleženci razpravljali o predlogu, da bodo lahko vse države ugovarjale in sklepale v kakšno »kategorijo« naj bi vmetli njihove predloge. Sklenili so nadalje, da te različne kategorije ne bodo poimenovali po snovnih naslovih, temveč le s številkami. Italijanski poslanec Marco Favale je poudaril, da je to potrebno zato, da ne bi zašli v nevarnost, da se diskusija

sprevrže v nekakšno nominalistično debato, kar bi povzročilo izgubo dragocene časa ter poglabilo morebitna nasprotja. Favale je dejal, da je že zdavnaj znano, da je treba predvsem spoznavati in spoznati vsebino, preden se tej vsebini da naslov, ki ji je najbolj prilaga.

Z današnjim sklepom, da bo Švica opravila to nalogo, je predhodna konferenca v Helsinkih nastopila svojo pravo pot glede reševanja temeljnih vprašanj ter si je tako pripravila pogoje za poglobljeno pripravo konference same.

Ko je švicarski poslanec Campiche sprejel to nalogo, je zagotovil, da bo njegova delegacija opravila to delo, upoštevajoč vse dokumente, ki so bili do sedaj predloženi, brez vsakeršne izjeme. Poudaril je še, da bo delegacija pripravila te dokumente do prihodnjega ponedeljka 29. januarja.

Današnji korak na poti sklicanja evropske konference o varnosti in sodelovanju, ki bi moral potekati praktično na podlagi francoskega predloga o tristoletni konferenci, to je na ravni uvodnega sestanka, na ravni zunanjih ministrov, ki bi predložili načelne poglede, dela po specializiranih odborih za gospodarstvo, varnost in kulturo ter končno sklepnega posveta šefov držav in vlad, predstavlja pomemben korak naprej na poti zamisli o nujnosti dogovarjanja velesil in predvsem evropskih držav glede vprašanj, ki se prav tak najtesneje tičejo.

Preden bo prišlo do pravega začeta konference, bo preteklo verjetno še precej časa. To ni nič drugega, saj je preteklo vsaj že dvajset let, odkar so se porodile prve zamisli o potrebi sklicanja take konference. Predvsem je treba poudariti, da so prve pobude v tem smislu prišle od Sovjetske zveze in sploh od vzhodnih socialističnih držav. V tej zvezi naj omenimo, da je Sovjetska zveza postavila nekatere predloge glede uvedbe evropskih konferenc kot stalne institucije, v kateri naj bi sodelovali kot opazovalki tudi ZDA in Kitajska. Predlog je postavil sovjetski minister Molotov. Zamisel je ponovil nekoliko kasneje tedanji poljski zunanji minister Adam Rapacki. Pozneje je prišlo še do nadaljnjih pobud s strani varšavskega sporazuma, do apelov Atlantskemu paktu in drugim pomembnim političnim činiteljem v Evropi in izven nje. Vse te pobude so naletale na gluha ušesa, ker je na zahodu prevladovala miselnost, da je treba okrepiti gospodarstvo, politične in socialne strukture zahodne Evrope v sklopu Atlantskega pakta, oziroma drugih bolj ali manj podobnih političnih in gospodarskih surugatov.

Kar zadeva sindikalno združevanje so sindikalisti počrtali pomen napovedanih kongresov treh federacij, ki morajo predstavljati trenutek premisleka in dati nov pogled na doseg končnega cilja. O vprašanju odnosov med sindikati in vlado, so sindikalisti poudarili, da morajo delavske organizacije stalno slediti vladni politiki in programom, ki jih vodilni kader lahko uresničijo, istočasno pa se ne sme nikoli odpovedati svoji avtonomiji in ne sme prepustiti vladi, kakršna koli je njena politična sestava, reševanje sindikalnih vprašanj.

Medtem ko so se na sedežu Inatersida danes nadaljevala pogajanja za novo delovno pogodbo po gaganja. Tak je vtiš, ki so ga imeli sindikalni predstavniki na pogovoru z ministrom za delo Coppom. Federmeccanica noče odstopiti od svojega stališča in zato, kot so poudarili sindikalisti, je začetek ponovnih pogajanj ali poskusov ministrovega posredovanja nemogoč. Delavski predstavniki pa so kljub temu sprejeli Coppovo vabilo za nadaljevanje informativnih pogovorov.

BEograd, 24. — Predsednik republike Tito je ob smrti bivšega predsednika ZDA Lindona Johnsona poslal sozajalno izjavo, preden je Zdrženih držav Amerike Nixonu in soprog pokojnega Johnsona.

PO UMORU UGLEDNEGA VODITELJA AMILCARA CABRALA

Številne afriške dežele v preiskovalnem odboru

Za tajnika PAIGC so imenovali dr. Vitoria Monteiro

DAKAR, 24. — Conakryjski radio je sporočil, da je bil imenovan za novega tajnika Afriške stranke za neodvisnost Gvineje in Kapverdskih otokov (PAIGC) dr. Vitorio Monteiro, ki postane tako naslednik Amilcara Cabrala.

Vest o imenovanju Monteiroja za tajnika stranke je sporočil sam predsednik gvinejske republike Seku Ture.

Dr. Monteiro se je rodil na Kapverdskih otokih ter je diplomiral na fakulteti za gospodarske in socialne vede izbonskega vseučilišča. Po trditvah portugalskih krogov v Bissau pripada baje zmernejši struji gvinejskega osvobodilnega gibanja, ki nasprotuje radikalnejši struji političnih predstavnikov, ki živijo in delajo na afriški celini. Te izjave pomenijo v bistvu, da portugalski krogi skušajo prikazati novega tajnika kot človeka, ki naj bi bil popustljivejši do zahtev portugalskih kolonialistov.

afriških narodov, da se z združenimi močmi uprejo kolonialističnim in imperialističnim silam.

Alarm v turinskem Duomu

TURIN, 24. — Sinoči je ponovno zabrnal zvonec alarmlnega sistema v turinskem Duomu, ki brani sveti mrtvaški prt. Policijski agenti, ki so takoj prihiti v cerkev, so v spremstvu župnika pregledali Duomo bo zadnjega kotlička, a o domnevni tatovih ni bilo ne duha ne sluha.

Alarmni sistem so namestili v cerkvi oktobra lani, potem ko je neznanec skušal zažgati sveti mrtvaški prt. Preiskovalci menijo, da je zvonec zabrnal zaradi kratkega stika.

DRAKOPULOVA IZJAVA NA PROCESU V ATENAH

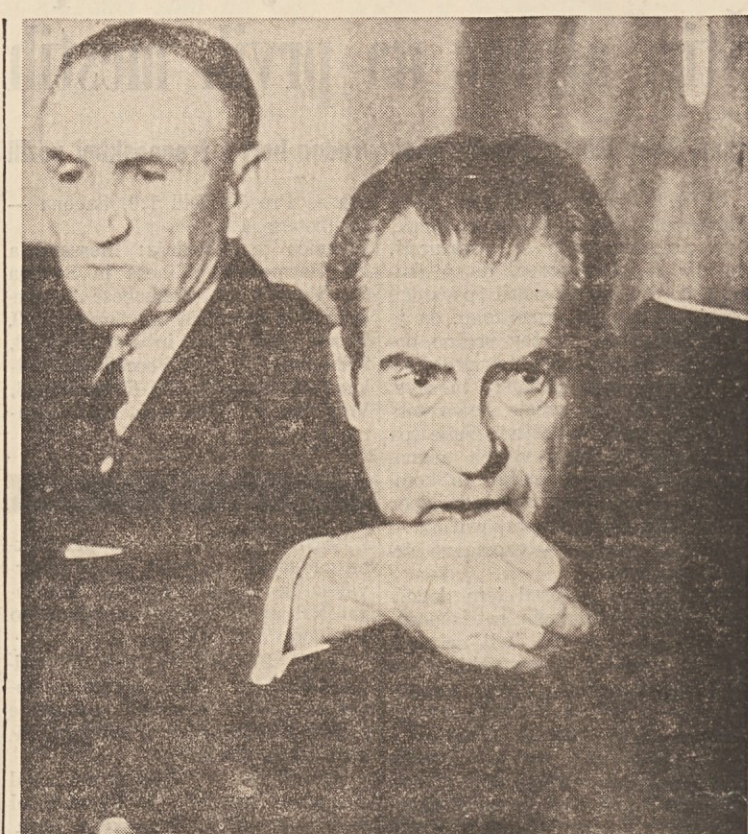
Desničarske, sredinske in levičarske stranke naj se združijo v enotni boj proti polkovnikom

Tajnik notranje grške komunistične stranke se je zavzel za kraljev povratek v Atene, da bi ustanovil vlado državne enotnosti in obnovil demokracijo

ATENE, 24. — Danes se je v Atenah nadaljeval proces proti 17 članom grške notranje komunistične partije, ki so obtoženi, da so skušali s silo strmoglaviti režim polkovnikov.

Pred posebnim sodnim zborom je danes pričal eden izmed dveh glavnih obtožencev, tajnik notranje komunistične partije »KKE« Karalambos Drakopulos. Med svojim govorom je Drakopulos poudaril, da je njegova stranka naklonjena povratku kralja Konstantina, ki je trenutno v izgnanstvu v Rimu, da ustanovi vlado državne enotnosti in obnovi demokracijo v Grčiji.

V svojem pričevanju je tajnik KKE obrazložil politični program svoje stranke in je ponosno zavrnil obtožbe, katerih ga dolžijo polkovniki. To je tudi prvič, da komunistična stranka javno izreče svoje stališče do kraljevega povratka in se zavzame za to, da stopi ponovno na prestol.

Ameriški predsednik Nixon se je danes sestel s predstavniki republikanske in demokratske stranke v ameriskem kongresu, da bi razpravljali o pariskem sporazumu za premirje v Vietnamu. Na levi senator Mansfield

Grška vlada je objavila komunistično stranko za ilegalno takoj po zaključku državljanske vojne leta 1949. V istem letu je bil tudi pripravljen zloglasni zakon 509, s katerim so fašistični krogi povzročili toliko gorja. Ni naključje, da so polkovniki zopet izrekli iz predala to orožje, čeprav ga je vrhovno sodišče proglasilo za protistavnega leta 1956. Zakon predvideva smrtno kazen za tiste, ki skušajo s silo strmoglaviti režim.

Pred državnim udarom so grški komunisti imeli v parlamentu svoje zastopnike, ki so bili izvoljeni na listi levičarske stranke EDA. Leta 1967 so polkovniki zaprli vse voditelje stranke, ki niso utegnili pravočasno zbežati. Notranja in zunanja grška komunistična stranka sta včasih zavzele različni stališči predvsem glede vrnitve vojaške zasedbe Čehoslovaške in do odnosov Sovjetske zveze z Grčijo.

To je poudaril na procesu sam Drakopulos, ki je izjavil, da sta se stranki uradno ločili leta 1968. »Mi smo resnična in zakonita stranka — je dejal tajnik KKE — ker se borujemo z grškim ljudstvom za obnovo demokracije v državi«.

Drakopulos je pobežnil iz Grčije takoj po državnem udaru, leto pozneje pa je bil spet doma, da bi organiziral ilegalni boj proti fašističnemu režimu. Arretirali so ga oktobra leta 1971 v stanovanju, ki naj bi ga, po trditvah javnega tožila, spremljal v protizakonito tiskarno.

Med svojim govorom je tajnik KKE zavrnil obtožbo, da je skušal s silo strmoglaviti polkovnike. »Naš namen — je dejal — je odstraniti režim polkovnikov in obnoviti demokracijo v državi. Skupaj z grškim ljudstvom se borujemo proti fašizmu in smo pripravljeni tudi na orožen spopad, vendar nismo mi s silo strmoglavili režima, pač pa polkovniki, ki so s svojim državnim udarom izgnali kralja Konstantina in ukinitli ustavo«.

Teoretično grška notranja komunistična stranka nasprotuje »kronani demokraciji« in se bojuje z mirujočimi sredstvi za socialistično ureditev, kar pa še ne pomeni, da hoče strmoglaviti družbeni red v državi ali pa kralja. »To pomeni — je pojasnil Drakopulos — da bi v sedanjem trenutku zagrešili hudo taktično napako, če bi hoteli strmoglaviti kralja in družbeno ureditev«.

»Grčija mora biti danes enotna — je nadaljeval, kar pomeni, da se morajo desnica, sredina in levica združiti v skupni boj proti polkovnikom. Kralj se mora vrniti v Grčijo, ustanovi vlado državne enotnosti in vrniti državi demokracijo. Hočemo kralja na prestolu in vojake v vojašnicah. Hočemo svobodno tiska in pravico, da grško ljudstvo samo odloča o svoji usodi«.

Huarte verjetno kmalu na svobodi

BORDEAUX, 24. — Trije predstavniki baskovske organizacije ETA so izjavili v nekem intervjuju francoskemu listu »Sud-ouest«, ki izhaja v pokrajini Bordeaux, da je španski industrialec Felipe Huarthe še vedno živ, da je zdrav in da bo v kratkem izpuščen na svobodo.

Predstavniki gibanja ETA so poudarili, da Huarthe lahko čita dnevne časopise in posluša radio. Pripomnili pa so, da so ga ugrabili zaradi pomanjkanja sindikalne svobode v Španiji. V Španiji namreč delavci ne morejo priti do svojih pravic. »Mi — so izjavili predstavniki baskovskih rodojlov — jim skušamo pomagati na kak način«.

»Pelipeja Huartheja smo izbrali kot objekt ubitve, — so poudarili — ker gre za pomembno osebnost španskega kapitala in ker njegovi delavci ne uživajo socialnega položaja, ki bi bil sorazmeren z industrijsko močjo skupine Huarthe«.

Trije baskovski predstavniki so potrdili, da so zahtevali od družine Huarthe 50 milijonov peset (150 milijonov lir) odkupnine, ki jih bodo porabili za obrambo dejavskih interesov ter za narodnosvobodilni boj.

O Huarthejeve ubitve je že poteklo teden dni, ter so zato ugotovili, da so zahtevali zelo različne. Nekateri povezujejo zakašnjost izpustitve s procesom proti Baskom v Bilbau, ki se je začel v ponedeljek. Javni tožilec je že zahteval štiri zelo hude obsoje (od 12 do 24 let znona) ter več nekoliko blazjih. Sodišče sedaj preučuje besedilo razsode. O razsodi bo dokončno sklenal generalni kapetan vojaške oblasti.

oglašajte v
PRIMORSKEM
DNEVNIKU

ŠTEVILKE OB ZAKLJUČKU TRAGEDIJE

PARIZ, 24. — Zgodovinarji bodo zelo verjetno opisali vojno v Vietnamu kot enega izmed največjih spopadov v zgodovini človeštva. Suhoparne številke dovolj zgornjo prikazujejo tragedijo vietnamskega ljudstva in zverinski napad Američanov in njihovih podpornikov. Po uradnih podatkih Pentagona so ameriški in južnovietnamski vojski izstrelili ali zmetali sedem milijonov in pol nabojev in bomb, od katerih so jih samo superbombniki »B-52« odvrgli nad dva in pol milijona tonov. Za primerjavo naj povemo le, da so v drugi svetovni vojni uporabili vsega skupaj dva milijona ton bomb.

Obračun človeških žrtve pa je še bolj tragičen: 425.000 ubitih civilistov, 930.000 ubitih partizanov, 70.000 severovietnamskih civilistov je umrlo za radi bombardiranj, 11 milijonov ljudi pa je bilo ranjenih. Napadali pa so drago plačali svoje zverstvo. 45.982 Američanov, 5.221 zaveznikov in en milijon ter 100 tisoč južnovietnamskih vojakov je izgubilo življenje v spopadu. Poleg tega pa so severovietnamski sestrelili 1.647 bombnikov in lovcev ter 2.281 helikopterjev.

Navedbi bi lahko še veliko številk, ki v svoji suhoparnosti zgornjo prikazujejo vietnamsko tragedijo, a menimo, da je še bolj nazorna slika štirih ubitih partizanov.

BENETKE, 24. — Znižanje povprečne zemeljske temperature, ki so ga znanstveniki zabeležili v zadnjih letih, bi kazalo, da se nam bliža nova ledena doba. Italijanski znanstveniki, ki se bavijo s preučevanjem zemeljskih klimatskih razmer, so v zadnjih letih opazili, da se je podnebje v alpskem svetu precej spremenilo, kar bi lahko povzročilo na razvoj ledenikov in bi jo trajalo začetek nove ledenice doba. Glavni vzrok pojave je treba iskati v znižanju srednje povprečne zemeljske temperature in če bodo snežne padavine v prihodnjih letih bolj obilne, bomo lahko res trdili, da smo v času prehajanja iz tople v mrzlo dobo.

Geologi so že opazili, da je po stalna plast snega v gorovjih bolj debela, da se zaplate snega v ti-

pičnih alpskih krajih dlje kot po navadi upirajo »napadu« sonca in pojavljajo se zopet majhni ledeniki, ki so skoraj popolnoma izginili.

O omenjenih spremembah v povprečni zemeljski temperaturi je govoril sinoči v beneskem Rotary klubu razvnetelj italijanskega zavoda za opazovanje plime in oseke profesor Soika. Znanstvenik je poudaril, da po rezultatih zadnjih let skrbnih raziskovanj kaže, da se je topla doba zaključila skoraj povsod. Na Norveškem na primer naj bi se višanje povprečne letne temperature končalo že leta 1940, v Veliki Britaniji leta 1950, v Avstriji pa leto 1939. Številni strokovnjaki trdijo, da je desetletje 1940-49 zadnja topla doba, drugi pa menijo, da se je ohlajevanje začelo nekaj let pozneje. Te ugotovitve naj bi

potrjevali tudi bolj počasno ohlajevanje Atlantika, ki ga je opazil Rodewald v desetletju 1951-60. In ob koncu je še študija Johnsona in njegovih asistentov, ki so med preučevanjem grenlandskih ledenikov ugotovili, da se je zemeljska temperatura stalno višala od leta 1800 do leta 1930, od tedaj dalje pa je začela postopoma padati.

Po ugotovitvah profesorja Soike je povprečna zimska temperatura v Benetkah stalno naraščala od leta 1944 do leta 1959, od tedaj dalje pa je neprestano padala. »Najbolj zanimivi pa so podatki — je dejal Soika — o urah poledice, ki potrjuje meritve o oprečni zimski temperaturi: od leta 1944 do leta 1959 se je skupno število ur poledice stalno krčilo, od tedaj dalje pa se je večalo.

Bliža se nam nova ledena doba

Poprečna zemeljska temperatura v zadnjih letih stalno pada - V Alpah nastajajo novi ledeniki

Razlika v rezultatih Soikovih meritve v primerjavi z drugimi znanstveniki ne sme presenečiti, kajti povprečna temperatura ne upada po vsej zemeljski površini enakomerno. Tople dobe trajajo ponekod dalj časa in so odvisne od krajevni mikroklimatskih razmer. Kljub temu pa vse kaže, da se povprečna letna temperatura niža povsod od leta 1960 dalje.